

flantinfo

Flantinfo is het driemaandelijkse informatiebulletin van flantua-verheij
17e jaargang, nr. 1 - maart 2005

VAR VERSTERKT

Jarenlang is er onduidelijkheid geweest over de vraag of in bepaalde situaties sprake was van zelfstandig ondernemerschap of van een dienstbetrekking. Dit onderscheid is van essentieel belang, omdat de opdrachtgever wordt aangesproken voor de afdracht van de loonheffing en de premies werknemersverzekeringen indien achteraf blijkt dat er een dienstbetrekking was, hoewel partijen daar anders over dachten. We hebben hierover al meermalen geschreven. Het is dus voor de opdrachtgever van zeer groot belang te weten met wie hij te maken heeft: Is de opdrachtnemer bij mij in loondienst of niet?

Besluit staatssecretaris

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet Uitbreiding Rechtsgevolgen VAR (zie Flantinfo 2004/2) hebben het UWV en de belastingdienst de beleidsregels over de uitleg van het begrip 'privaatrechtelijke dienstbetrekking' opnieuw gewijzigd. Het besluit werkt terug tot 1 januari 2005. Het is echter niet de bedoeling om een inhoudelijke wijziging aan te brengen in de invulling van het begrip dienstbetrekking.

Vier soorten VAR

Een VAR (verklaring arbeidsrelatie) moet worden aangevraagd bij de belastingdienst. Er is een speciaal vragenformulier voor. Er zijn vier soorten VAR:

- VAR-loon: loon uit dienstbetrekking;
- VAR-row: resultaat uit overige werkzaamheden;
- VAR-winst: winst uit onderneming;
- VAR-dga: afdracht voor rekening en risico van de vennootschap.

Rechtszekerheid VAR-winst en VAR-dga

Om de rechtsgevolgen kort en bondig samen te vatten: alleen aan de VAR-winst en de VAR-dga kan de nodige rechtszekerheid worden ontleend. Een beoordeling van de arbeidsrelatie kan dan achterwege blijven. De opdrachtgever hoeft geen loonbelasting en premies werknemersverzekeringen in te houden op de beloning die hij aan de opdrachtnemer betaald. De opdrachtgever blijft buiten schot, zelfs als achteraf blijkt dat er toch sprake was van een dienstbetrekking. De opdrachtgever mag dus vertrouwen op de VAR-winst en de VAR-dga. Natuurlijk geldt een uitzondering voor de gevallen waarin de opdrachtgever te kwader trouw is. De opdrachtgever moet wel de identiteit van de opdrachtnemer vaststellen en een afschrift van het identiteitsbewijs in zijn administratie bewaren.

De VAR-loon en de VAR-row geven geen enkele rechtszekerheid. Ze kunnen de prullenbak in. Bij gebruik van een VAR-loon moet een opdrachtgever zelf vaststellen of er sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking voor de inhouding van loonheffing en premies werknemersverzekeringen. De VAR-loon geeft niet meer aan dan dat er zeer waarschijnlijk werkzaamheden in dienstbetrekking worden verricht. Maar de opdrachtnemer kan aan een VAR-loon geen uitkeringsrechten ontleen. Bij gebruik van een VAR-row geldt hetzelfde. Het is niet duidelijk waarom deze twee verklaringen worden afgegeven. Nu er toch geen rechtszekerheid aan ontleend kan worden, had o.i. beter kunnen worden volstaan met de VAR-winst, de VAR-dga en een derde

In dit nummer:

- **VAR versterkt**
- **Luxemburgse banktegoeden**
- **WOZ-waarde**
- **Minimumloon bevroren**
- **Loon bij ziekte**
- **Zo oordeelt de rechter**
- **Faillissementen naar recordhoogte**
- **Uitstel van betaling en bezwaar**
- **Spaarloon voor kosten kinderopvang**
- **Levensloopregeling**
- **Actieplan Vinkenslag**
- **Werktijd**

De flantinfo wordt eveneens gepubliceerd op internet onder www.flantua-verheij.nl. U vindt de flantinfo daar als pdf-bestand.

De flantinfo wordt steeds met grote zorgvuldigheid samengesteld. Onze organisatie en haar leden aanvaarden geen aansprakelijkheid voor de gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in de flantinfo opgenomen informatie.

Kantoren van flantua-verheij:

Culemborg

Belle van Zuylenlaan 1
4105 JX Culemborg
tel 0345 - 470970
fax 0345 - 470989
culemborg@flantua-verheij.nl

Nieuwegein

Postbus 375
3430 AJ Nieuwegein
tel 030 - 6085858
fax 030 - 6085888
Kortestede 57
[nieuwegin@flantua-verheij.nl](mailto:nieuwegein@flantua-verheij.nl)

Utrecht

Postbus 8041
3503 RA Utrecht
tel 030 - 2881001
fax 030 - 2893311
Livingstonelaan 752
utrecht@flantua-verheij.nl

Woerden/Kamerik

De Kapberg 1
3471 DC Kamerik
tel 0348 - 401610
fax 0348 - 402704
kamerik@flantua-verheij.nl

VAR VERSTERKT

Vervolg van pagina 1

verklaring waaruit blijkt dat de aanvrager niet in aanmerking komt voor een VAR. Dat zou eenvoudiger en duidelijker zijn.

Voorwaarden intreden rechtsgevolgen

De opdrachtgever wordt beschermd door de VAR-winst en de VAR-dga indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. De rechtsgevolgen van de VAR treden pas in als:

- de werkzaamheden worden verricht binnen de geldigheidsduur van de VAR;
- de werkzaamheden overeenkomen met de omschrijving van de werkzaamheden op de VAR;
- de VAR wordt getoond aan de opdrachtgever die een kopie van de VAR in zijn administratie bewaart;
- de opdrachtgever de identiteit van de opdrachtnemer vaststelt aan de hand van een geldig identiteitsbewijs (geen rijbewijs) en een kopie van dit identiteitsbewijs bij zijn administratie bewaart.

Overigens is het gebruik van een geldige VAR bij het aangaan van een (arbeids)relatie niet verplicht. Als de opdrachtnemer zijn VAR niet toont zal de opdrachtgever zelfstandig moeten nagaan wat de kwalificatie is van de werkzaamheden. De mogelijkheid om de belastingdienst en het UWV om een gezamenlijk, eensluidend standpunt te verzoeken wordt gehandhaafd.

Geldigheidsduur

De geldigheidsduur van de VAR is in principe een jaar (van 1 januari tot en met 31 december). Als de werkzaamheden in de loop van het jaar starten en de aanvraag dus ook in de loop van het jaar wordt ingediend, ligt de ingangsdatum natuurlijk niet op 1 januari. Toch eindigt de geldigheid van de VAR dan op 31 december. Vanaf 1 september van enig jaar kan alvast een verklaring voor het volgende jaar worden aangevraagd.

Voor opdrachten die na 1 november zijn aangenomen en doorlopen in het volgende jaar, blijft de 'oude' VAR nog een jaar geldig.

Onjuist gebruik VAR

Indien blijkt dat de aanvrager van de VAR een onjuist voorstelling van zaken heeft gegeven of als de omstandigheden zijn gewijzigd, kan de belastingdienst de VAR herzien. Ook kan de belastingdienst bij een nieuwe aanvraag een andere VAR afgeven.

In die gevallen is de opdrachtnemer verplicht om zijn opdrachtgever hiervan in kennis te stellen.

Als het UWV of de belastingdienst ontdekken dat een ongeldige VAR is gebruikt of dat andere werkzaamheden zijn verricht dan op de VAR zijn vermeld, zal de arbeidsrelatie inhoudelijk worden beoordeeld. Als daaruit de conclusie wordt getrokken dat sprake is geweest van een dienstbetrekking, zal bij de opdrachtgever (die dus werkgever blijkt te zijn geweest) naheffing van loonheffing en premies werknemersverzekeringen plaatsvinden. Houdt u er dan ook maar rekening mee dat een fikse boete kan worden opgelegd. ■

LUXEMBURGSE REKENINGEN

Enige tijd geleden stonden de kranten vol van de acties van de belastingdienst tegen Luxemburgse banktegoeden die niet in de Nederlandse aangiften waren verantwoord. Het was ook een smeugig verhaal. Uit wrok hadden twee medewerkers van de Luxemburgse Kredietbank microfiches met gegevens van de 'geheime' bankrekeningen ontvreemd. De microfiches zijn in handen gekomen van de Belgische fiscus en die heeft ze doorgespeeld aan de Nederlandse.

Onrechtmatig?

Iets meer in de luwte woedt de juridische strijd over de gang van zaken voort, met opmerkelijke 'tussenstanden'. Van groot belang is of de Nederlandse overheid de gegevens mag gebruiken. Het staat vast dat de microfiches van dubieuze afkomst zijn: ze zijn ontvreemd. Voor de Belgische rechter was dat reden om te spreken van onrechtmatig verkregen bewijs. Maar in Nederland ligt dat juridisch anders.

Strafzaak

De Rechtbank Utrecht heeft uitspraak gedaan in een strafzaak tegen een houder van een bankrekening bij de KBL zonder dat hij de Nederlandse fiscus daarvan op de hoogte had gebracht. Op zich is dat strafbaar, maar de officier van justitie moet de feiten bewijzen. Mag hij daarbij gebruik maken van de informatie op de microfiches?

Volgens de Rechtbank Utrecht is dat geen probleem. De motivering is interessant. De Nederlandse rechter hoeft niet te onderzoeken of de Belgische autoriteiten bepaalde gegevens rechtmatig heeft verkregen. 'Gelet op het in het internationale rechtshulpverkeer tussen België en Nederland geldende vertrouwensbeginsel, mag erop vertrouwd worden dat België zijn opsporingsbevoegdheden in overeenstemming met de in het Europese verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) neergelegde (verdedigings)rechten zal uitoefenen. Dit is slechts anders indien er sterke aanwijzingen zijn dat die verdragsnormen zijn geschonden. Alsdan is van belang de vraag of verdachte is geschaad in een belang dat de geschonden norm beoogt te beschermen.'

De Rechtbank is wel degelijk van mening dat er een norm is geschonden bij de verkrijging van de bewijsmiddelen. Maar die schending, die onrechtmatigheid heeft betrekking op de KBL en niet op de verdachte.

Conclusie

De ontvreemding van de microfiches is dus onrechtmatig jegens de bank, maar dat maakt het gebruik van de ontvreemde gegevens nog niet onrechtmatig jegens de Nederlandse verdachte. De rechtbank veroordeelde de verdachte tot een boete van € 10.000.

In een vergelijkbare zaak heeft de rechtbank Breda eerder uitgesproken dat de microfiches niet gebruikt mochten worden om te bewijzen dat de verdachte schuldig was. Verschillende uitspraken, gebaseerd op identieke situaties. We zijn benieuwd wat de Hoge Raad ervan vindt en houden u op de hoogte. ■

WOZ-WAARDE

In de afgelopen weken hebben veel cliënten ons opgebeld om ons te laten raden hoeveel hun WOZ-waarde was gestegen. Dat raden viel niet mee. De verschillen zijn erg groot. Sommige panden zijn volgens de taxateur van de gemeente in de periode van 1 januari 1999 tot 1 januari 2003 gestegen met 10%. Recordhouder is een pand dat op 1 januari 2003 werd getaxeerd op 302% van de waarde per 1 januari 1999 zonder dat het veranderingen had ondergaan! Van dalingen hebben wij niet gehoord.

De WOZ-waarde is de grondslag voor het berekenen van verschillende belastingen en heffingen, waaronder de onroerende-zaakbelasting (OZB) en het eigen-woningforfait.

Geldigheid

De nieuwe WOZ-waarde wordt gebruikt in de jaren 2005 en 2006. Voorheen was de geldigheid vier jaren, nu dus twee. Het is de bedoeling dat de WOZ-waarde daarna jaarlijks wordt vastgesteld. De reden daarvan is dat de wetgever hoopt dat in de toekomst minder bezwaarschriften zullen worden ingediend. Extreem grote waarde-sprongen worden immers voorkomen als ieder jaar een nieuwe waarde wordt bepaald. Een ander argument is dat het een voordeel voor de schatkist oplevert (uitgaande van stijgende prijzen).

peildatum	geldig
01.01.1995	1997-2000
01.01.1999	2001-2004
01.01.2003	2005-2006
01.01.2005	2007
01.01.2007	2008
01.01.2008	2009
enz.	

Waardebepalingen

Het is de bedoeling van de wetgever dat gemeenten intensiever met elkaar gaan samenwerken bij de waardebepalingen van de onroerende zaken. Modelmatige waardebepalingen is hierbij een toverwoord. Met behulp van statistieken en computermodellen wordt de waarde bepaald van grote groepen panden, zoals woningen. Kengetallen waarmee wordt gerekend zijn oppervlakte, inhoud, ligging, staat van onderhoud en marktprijzen. Uitgangspunt blijft de bepaling van de waarde in het economische verkeer: de waarde van het pand als het leeg wordt opgeleverd en direct kan worden gebruikt.

Deze modelmatige aanpak is voor u niet maatgevend. Als u meent dat uw pand een andere waarde heeft dan de door de gemeente bepaalde WOZ-waarde, kunt u bezwaar

maken. Een individueel taxatierapport is belangrijk voor de onderbouwing van uw stelling. De bewijslast voor de juistheid van de WOZ-waarde rust echter op de gemeente. Met een verwijzing naar het gebruikte model kan zij dat bewijs niet leveren. Zeker voor de gemeente is het in een procedure belangrijk, zo niet noodzakelijk om met een individueel taxatierapport te komen.

Pand in aanbouw

Het bepalen van de waarde in het economische verkeer van panden in aanbouw is extra lastig. Hiervoor gelden speciale waarderingsvoorschriften. Met ingang van 2005 moeten panden in aanbouw worden getaxeerd op de vervangingswaarde. Dit is de som van de waarde van de grond en de stichtingskosten van het deel van het pand dat reeds is gerealiseerd.

Bezwaar maken?

Het kan de moeite waard zijn bezwaar te maken als u vindt dat de WOZ-waarde te hoog is vastgesteld. Het maken van een taxatie heeft echter altijd iets arbitrairs. Als drie verschillende taxateurs een pand waarderen, is de kans groot dat er drie verschillende uitkomsten komen. De afwijkingen zijn in de praktijk soms zeer aanzienlijk. De overheid was geschrokken van het grote aantal bezwaarschriften dat eerder werd ingediend. Naast de beperking van de geldigheidsduur, wordt een tweede middel ingezet om de stroom bezwaren te beperken. Over relatief geringe geschillen kan niet langer worden geprocedeerd. Bij panden met een waarde tot € 200.000 wordt een bezwaar sowieso afgewezen als de belastingplichtige stelt dat de waarde hooguit 5% lager zou moeten zijn.

Bij hogere waarden van het pand is dat percentage lager. Bij panden van € 200.000 tot € 500.000 is het percentage 4 (met een maximum van € 10.000); bij panden van € 500.000 tot € 1.000.000 is het 3 (met een maximum van € 20.000) en bij panden met een nog hogere waarde is het percentage 2 (met een maximum van € 30.000).

Het effect van deze regeling lijkt ons overigens heel gering. Als u bezwaar gaat maken, moet u ervoor zorgen dat u een waardeverlaging bepleit die groter is dan de zojuist genoemde grenzen.

Anders dan voorheen kunt u jaarlijks bezwaar maken.

Natuurlijk kunnen wij u behulpzaam zijn met het schrijven (of het inschatten van de kans van slagen) van een bezwaarschrift. ■

LOON BIJ ZIEKTE

Het is al weer meer dan een jaar geleden dat werkgevers werden verplicht ook gedurende het tweede jaar van de ziekte van een werknemer het loon door te betalen. In veel CAO's staat dat de werknemers recht hebben op doorbetaling van 100% van het brutosalaris tijdens het eerste jaar van de ziekte. Ten aanzien van het tweede jaar ontbreekt meestal een regeling.

In de wettelijke regeling staat een doorbetalingsverplichting van 70% van het brutosalaris. Hierop is een nuancering aangebracht. Als 70% van het brutosalaris lager is dan het wettelijke minimum(jeugd)loon, moet dat minimum(jeugd)loon worden doorbetaald.

Opmerkelijk is dat die ondergrens van het minimum(jeugd)loon niet tijdens het tweede jaar van de ziekte geldt. Als er geen aanvullende afspraken zijn gemaakt, kunt u in het tweede jaar derhalve volstaan met doorbetaling van 70%, ook als dat lager uitkomt dan het minimum(jeugd)loon. De gevolgen voor de werknemer worden opgevangen door een uitkering op grond van de Toeslagenwet. In een voorkomend geval maakt het UWV de toeslag over aan de werkgever, die hem vervolgens moet doorstorten naar de werknemer.

Let wel, als u onder de werking van een CAO valt, kunnen er afwijkende verplichtingen gelden. ■

MINIMUMLOON BEVROREN

Op 1 januari jl. is het wettelijke minimum(jeugd)loon niet aangepast. Het kabinet heeft besloten het minimumloon in 2005 te bevriezen. Ook per 1 juli 2005 worden dus geen verhogingen doorgevoerd.

Voor een werknemer van 23 jaar (of ouder) is het brutominimumloon bij een voltijds dienstverband € 1.264,80 per maand; € 291,90 per week of € 59,38 per dag. ■

Als een werknemer twee jaren ziek is geweest kan de werkgever ontslagvergunning aanvragen. Als die vergunning is verkregen, kan de arbeidsovereenkomst door opzegging eindigen. In de praktijk is de kous daarmee lang niet altijd af.

Casus

B werkt sinds 1970 bij D. Hij doet lichamelijk zwaar werk en wordt ziek. De ziekte duurt twee jaren, waarna de werkgever ontslagvergunning aanvraagt. De vergunning wordt afgegeven en de arbeidsovereenkomst eindigt op 1 september 1995. D wil B een ontslagvergoeding geven van een maandsalaris, maar dat aanvaardt B niet. Hij vindt dat veel te laag, mede omdat hij niet voor een WAO-uitkering in aanmerking komt. Volgens de keuringsarts kan B weliswaar zijn eigen werk niet meer doen, maar kan hij met ander werk net zoveel verdienen als hij eerst deed. Vandaar dat hij geen WAO krijgt.

B gaat procederen. Hij vindt de gang van zaken onrechtvaardig. Een vergoeding van een maand past niet bij 25 jaar zwaar en ongezond werk. D wil niet verder gaan dan een vergoeding van een maandsalaris. Meer kan hij niet doen omdat hij zijn bedrijf van de ene op de andere dag heeft moeten stilleggen.

Rechtbank

In hoger beroep krijgt B gelijk. De rechter vindt het ontslag inderdaad 'kennelijk onredelijk'. B krijgt een vergoeding toegewezen van f 30.000. Wij citeren een deel van de motivering van de rechtbank:

'Daarbij acht de rechtbank met name van belang dat het oordeel van de arbeidsdeskundige van de Gemeenschappelijke Medische Dienst (...) de conclusie rechtvaardigt dat de arbeidsongeschiktheid van B kennelijk is veroorzaakt althans nauw samenhangt met het bij D verrichte werk. Mede gelet op de lange duur van het dienstverband (bijna 25 jaar), de leeftijd van B ten tijde van het ontslag en de bestaande beperkte mogelijkheden voor B om ander passend werk te vinden, ligt een financiële vergoeding in de rede.'

De rechtbank geeft echter een geheel eigen interpretatie aan de brief van de arbeidsdeskundige. Deze heeft feitelijk slechts geconstateerd dat het werk dat B in het bedrijf van D verrichtte, voor hem te zwaar was geworden en dat binnen het bedrijf van D geen alternatieven voor handen waren. De arbeidsdeskundige geeft helemaal geen oordeel over de reden waarom B zijn werk niet meer aankon. D ziet hierin mogelijkheden en vecht de juridische strijd uit tot bij de Hoge Raad.

Hoge Raad

De Hoge Raad vindt dat B een behoorlijke financiële vergoeding moet krijgen, nu hij kennelijk te oud en vooral te zwak is geworden om zijn werk voort te zetten. Hij heeft bijna 25 jaar zijn beste krachten gegeven. In het oordeel van de Hoge Raad is het geenszins beslissend of B arbeidsongeschikt is geworden doordat hij zolang dat zware werk voor D heeft verricht. Voor de Hoge Raad is het voldoende dat B arbeidsongeschikt voor zijn eigen werk is geworden nadat hij dat werk zolang voor D had verricht. Een oorzakelijk verband tussen het werk en de arbeidsonge-

schiktheid is niet nodig om tot de toekenning van de ontslagvergoeding te komen.

Commentaar

In de literatuur wordt verschillend op deze recente uitspraak van de Hoge Raad gereageerd. Sommige auteurs zijn van mening dat de Hoge Raad niet bedoeld heeft hiermee een algemene regel te geven in de zin dat ontslag na een lang dienstverband altijd tot toekenning van een ontslagvergoeding moet leiden. Andere hooggeleerden zijn daar nog niet zo zeker van.

Op een bepaalde manier blijft het ontslagrecht boeien. De werkgever maakte gebruik van de mogelijkheden die de wetgever hem heeft gegeven. Hij beëindigt de arbeidsovereenkomst na een ziekte die twee jaren heeft geduurd. Hij doet alles volgens de regels. Dat neemt echter niet weg dat dit ontslag toch 'kennelijk onredelijk' is en dat de werkgever over de brug moet komen met een fikse vergoeding. ■

Uitstel van betaling en bezwaar

Kunt u zich nog herinneren dat vroeger bij het indienen van een bezwaarschrift bij de belastingdienst aan de ontvanger uitstel van betaling moest worden gevraagd? Dat is lang geleden. Het lijkt erop of die oude tijden een beetje herleven.

Tot 1 januari 2005

Tot de jaarwisseling werd een bezwaarschrift door de fiscus automatisch aangemerkt als verzoek om uitstel van betaling. Ook als er in het bezwaar met geen woord over het uitstel werd gerept. De fiscus heeft deze regel veranderd.

Vanaf 1 januari 2005

Met ingang van 1 januari 2005 is de Leidraad Invordering 1990 op dit punt aangepast. Een bezwaarschrift wordt nog als verzoek om uitstel van betaling aangemerkt als u in het bezwaarschrift een berekening maakt van het bestreden bedrag. Als u uitstel krijgt, heeft dat natuurlijk alleen betrekking op het bestreden

bedrag. Het deel van het belastbedrag dat u niet ter discussie stelt, moet op de reguliere wijze tijdig worden voldaan. Vermeldt u het bestreden bedrag en de berekening daarvan niet in het bezwaarschrift, dan moet u expliciet om uitstel van betaling vragen.

Niet tijdig in toelichting

Deze verandering in het beleid van de fiscus wordt vermeld in de toelichting op de aangiftebiljetten. In de toelichting op de aanslagen IB/PVV was aanvankelijk de oude tekst gehandhaafd. De tekst van de toelichting bij de aanslagen is in de loop van de maand maart 2005 aangepast.

De staatssecretaris van Financiën heeft daarom besloten dat bezwaarschriften tegen aanslagen IB/PVV met een dagtekening vóór 1 april 2005 nog onder de oude regeling vallen: zij gelden automatisch als verzoek om uitstel van betaling. ■

FAILLIET...

Het aantal faillissementen is in 2004 naar recordhoogte gestegen. In totaal werden er ruim 9.300 faillissementen uitgesproken. Dat is een stijging van 7% ten opzichte van 2003.

De stijging was relatief het grootst bij natuurlijke personen: bij particulieren 14% en bij ondernemers met een eenmanszaak 20%.

De BV's zijn goed voor bijna de helft van de faillissementen (4.600). Het aantal failliete BV's daalde in 2004 met 2% ten opzichte van 2003.

Bedrijfstakken die er (in negatieve zin) uitspringen zijn horeca, landbouw en visserij, onderwijs, gezondheidszorg, milieu en overige dienstverlening.

Opmerkelijk was de daling van het aantal faillissementen in de industrie, het vervoer, de opslag en de communicatie.

Een ander lichtpuntje is dat het aantal startende ondernemers in 2004 is toegenomen. En dat mocht ook wel. De ondernemersgeest is in Nederland niet zo goed ontwikkeld. In Europa komen we niet verder dan de middenmoot. ■

SPAAARLOON EN KINDEROPVANG

Er komt een wijziging in de wettelijke regeling van het spaarloon. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel al goedgekeurd. Nu heeft de Eerste Kamer het in behandeling. Vooruitlopend op die wetswijziging heeft de staatssecretaris in een besluit goedgekeurd dat spaarloon wordt gedeblokkeerd om de kosten van kinderopvang te betalen.

Een werknemer kan over zijn spaarloon beschikken, zonder dat er loonbelasting wordt geheven, als hij het gebruikt om kinderopvang te betalen. Om van deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken, moet aan drie voorwaarden worden voldaan:

1. De spaarloonregeling die de werkgever en werknemer zijn overeengekomen moet het bekostigen van kinderopvang noemen als bestedingsdoel van het spaarloon.
2. Het bedrag dat mag worden gedeblokkeerd is niet hoger dan een zesde deel van de kosten die aan de werknemer of zijn partner in rekening zijn gebracht terzake van kinderopvang.
3. De toelichting op de Uitvoeringsregeling werknemersspaarregelingen en winstdelingsregelingen is op deze deblokkeringsmogelijkheid van toepassing.

Het staat nog niet vast dat de wetswijziging daadwerkelijk zal worden ingevoerd. De Eerste Kamer is er nog mee aan het werk. De staatssecretaris houdt daarom nog een slag om de arm: als het wetsvoorstel niet tot wet wordt verheven vervalt de goedkeuring. Ondertussen al uitgevoerde deblokkeringen zullen in dat geval ongemoeid worden gelaten. ■

In 2003 schreven wij over de plannen om een zogenaamde Levensloopregeling in te voeren. Inmiddels zijn de plannen van destijds nader uitgewerkt en verduidelijkt. We willen daarom nu opnieuw aandacht besteden aan deze belangwekkende plannen, want de nog altijd beoogde inwerkingtredingdatum van 1 januari 2006 is al dichtbij gekomen.

Hoofdpijnen

Alle werknemers (dus ook de dga's) moeten van de regeling gebruik kunnen gaan maken. Zij krijgen daartoe een wettelijk recht. Ondernemers zijn vooralsnog uitgesloten, maar er gaan stemmen op om ook hen een soortgelijke faciliteit te bieden.

De regeling houdt in dat een bepaald deel van het salaris apart kan worden gezet (zonder dat daarover belasting is verschuldigd) in een spaarpot. Die spaarpot kan worden aangesproken bij het opnemen van verlof. Tijdens het verlof derft de werknemer salaris en die derving kan worden opgevangen door opname van het spaartegoed. Op dat moment wordt alsnog belasting verschuldigd. Op de Levensloopregeling is met andere woorden de omkeerregeling van toepassing. De aanspraak op verlof is niet belast. Latere opnames uit de spaarpot worden belast als loon uit dienstbetrekking.

Aan de aard van het verlof worden geen voorwaarden gesteld. De werknemer bepaalt zelf waarvoor hij het verlof gaat gebruiken. Misschien wil hij tijd besteden aan de opvoeding van zijn kinderen, misschien wil hij op reis gaan, misschien wil hij eerder met pensioen. Het maakt allemaal niet uit.

Opbouw aanspraken

Een werknemer kan jaarlijks maximaal 12% van zijn salaris in zijn Levensloopspaarpot storten. Dotatie aan de voorziening moet worden gestaakt als er 210% van het jaarsalaris in de spaarpot zit. In dat geval mag er nog wel rente worden bijgeschreven. Als het maximum wordt overschreden door toename van de waarde van de voorziening (bijschrijving van beleggingsresultaten) of doordat de werknemer minder uren per week gaat werken, leidt dat niet tot correcties.

In het huidige voorstel is het uitsluitend mogelijk om aanspraken in geld op te bouwen. De aanvankelijke mogelijkheid om ook in tijd op te bouwen is geschrapt.

De voorziening moet worden ondergebracht bij een bank, een verzekeringsmaatschappij of een dochter van een pensioenfonds. De keuze is aan de werknemer.

Opname verlof

In overleg met de werkgever wordt bepaald wanneer de werknemer het verlof opneemt. Deeltijdverlof is mogelijk. Uitgangspunt is dat de werkgever akkoord moet gaan met het opnemen van verlof. Feitelijk heeft de werkgever geen mogelijkheid om opname van het verlof direct voorafgaand aan het pensioen tegen te gaan. Als de werkgever daarmee niet akkoord zou gaan, kan de werknemer zijn doel bereiken door ontslag te nemen en zijn

tegoed aan te spreken. Het tegoed wordt dan in één keer als inkomen uit vroegere dienstbetrekking in aanmerking genomen.

Het tijdens het verlof opgenomen bedrag uit de Levensloopspaarpot wordt aangemerkt als loon. Dit mag, samen met eventueel daarnaast nog ontvangen loon, niet hoger zijn dan het laatst genoten loon.

Het tegoed moet worden opgenomen voor de pensionering van de werknemer of (als dat eerder is) bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar.

Het is de bedoeling dat de bank of de verzekeringsmaatschappij het geld uit de voorziening betaalt aan de werkgever. De werkgever draagt belasting af en betaalt het nettoloon vervolgens uit aan de werknemer.

Ingeval van overlijden van de werknemer wordt het tegoed ter beschikking gesteld van de werknemer/erflater. Ook dan wordt het belast als loon uit dienstbetrekking.

De aanspraak op verlof kan overigens ook worden omgezet in een pensioenaanspraak, mits de totale pensioenaanspraak binnen de grenzen blijft van maximaal 2% opbouw per jaar en een uitkering van maximaal 100% van het laatste salaris.

Werknemersverzekeringen

De behandeling van de voorziening in het kader van de werknemersverzekeringen vraagt speciale aandacht. De wetgever heeft bedacht dat premies werknemersverzekeringen zijn verschuldigd op het moment van de storting in de Levensloopspaarpot. Het doteren aan de levensloopvoorziening verlaagd de grondslag voor de berekening van de premies dus niet. Ook de uitkeringsrechten worden niet verlaagd door deelname aan de levensloopregeling.

Bij de opname van de voorziening tijdens verlof worden geen premies voor werknemersverzekeringen ingehouden. Tijdens het verlof worden geen verzekeringsrechten opgebouwd. Voor de bepaling van de uitkeringsrechten tijdens het verlof wordt gekeken naar het arbeidspatroon voor de ingang van het verlof. Het verlof mag dan niet langer dan anderhalf jaar duren. ■

AKTIEPLAN VINKESLAG

Vorig jaar ontstond nogal wat commotie toen bekend werd dat de belastingdienst het tot onderdeel van zijn beleid had gemaakt bewoners van bepaalde woonwagencentra te ontzien bij het heffen van belasting. In dergelijke gevallen werd de wet even aan de kant geschoven. De staatssecretaris verklaarde niet op de hoogte te zijn geweest van deze praktijken en kondigde het einde van dit 'begunstigende beleid' aan dat in flagrante strijd met de wet was.

Als uitvloeisel daarvan is nu het Actieplan Vinkenslag (genoemd naar een woonwagencentra in Maastricht) gepubliceerd. Er wordt een werkinstructie gegeven aan de inspecteurs van de belastingdienst. Wij zullen enkele onderdelen daarvan behandelen.

Opdracht

Kennelijk is het nodig dat de staatssecretaris het geheugen van zijn ambtenaren oprfrist: *'Wij voeren de wet- en regelgeving die ons is opgedragen zo doeltreffend en doelmatig mogelijk uit. In ons handelen streven wij naar handhaving van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Dienstverlening aan en respect voor belastingplichtigen zijn aan ons handelen onlosmakelijk verbonden.'*

Dit zal voor u toch geen verrassing zijn.

Belastingplichtige

Voorheen sprak de belastingdienst wel over zijn 'cliënten' als natuurlijk gewoon belastingplichtigen werden bedoeld. De staatssecretaris

houdt zijn ambtenaren voor dat belastingplicht uit de wet volgt en dat daarvan niet mag worden afgeweken:

'Wie belastingplichtig is, vloeit rechtstreeks voort uit de wet. Waar de wet tot belastingplicht leidt, zien wij niet van belastingplicht af. Dit geldt voor particuliere belastingplichtigen, voor bedrijven en voor andere organisaties, zoals stichtingen en verenigingen.'

Dit laatste heeft in de praktijk waarschijnlijk gevolgen waar niet iedereen meteen aan denkt. Niet zelden bleek de inspecteur bij goede-doelen-organisaties bereid te zijn enige coultance aan de dag te leggen. Laten we het voorbeeld van een sportvereniging nemen. Als de kantineomzet hoger was dan de vrijstelling in de omzetbelasting, dan kneep de inspecteur wel eens een oogje dicht. Als het maar duidelijk was dat die omzet werd gegenereerd in het kader van de normale activiteiten van de vereniging. Duidelijk is dat verenigingen het immers van de opbrengst van de kantine moeten hebben.

Dit gold niet als de sportvereniging feesten en partijen in de kantine organiseerde. Daarmee gaan sportverenigingen hun boekje te buiten: dat heeft niets met de sport te maken. In die gevallen kon niet op de coultance van de inspecteur worden gerekend.

Het bovenstaande citaat maakt duidelijk dat ten gevolge van het Actieplan Vinkenslag ook de goede-doelen-organisaties worden aangepakt onder het motto: wet = wet.

Commentaar

Dat de belastingdienst intern het beleid had dat van bepaalde belastingplichtigen niet of slechts heel weinig belasting wordt geheven, was natuurlijk schokkend. Waarschijnlijk had dit alles te maken met de angst die werd veroorzaakt doordat bepaalde groepen belastingplichtigen erg agressief reageerden op een belastingaanslag. In de praktijk kwam er van de inning van de aanslagen zo weinig terecht, dat de belastingdienst genoegen nam met een habbekrats.

Op zich moet natuurlijk worden toegejuicht dat beleid dat in strijd is met de wet wordt afgeschaft. Het risico van doorschieten is bij dergelijke acties echter groot. Dat is ook hier het geval. Het sluiten van een compromis zal er niet eenvoudiger op worden als de inspecteur zich strikt aan de wet houdt. Bij een goed compromis moeten immers beide partijen een toenadering doen of dat nu in de wet staat of niet. ■

WERKTIJD

Werktijd per dag

Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat mannen in 2003 een kwartier per dag minder betaald werkten dan in 2002.

De 'gemiddelde Nederlander' besteedde in 2003 de meeste tijd aan slapen en persoonlijke verzorging (10,25 uur).

Werktijdverkorting

Onlangs stuurde minister De Geus een rapport over werktijdverkorting naar de Tweede Kamer. Werktijdverkorting is volgens de minister een goede manier om onnodig verlies van werkgelegenheid te bestrijden. Hij wil de regeling echter niet verruimen.

De werktijdverkortingsregeling (WTV) biedt werkgevers de mogelijkheid om in bepaalde omstandigheden ontheffing te vragen van het verbod om de werktijd te verkorten. Er moet sprake zijn van een sterke daling van de bedrijvigheid die niet is toe te schrijven aan normale bedrijfsrisico's. De ontheffing geldt voor maximaal zes weken en kan maximaal driemaal met zes weken worden verlengd. Als ontheffing aan de werkgever is verleend, krijgen de werknemers aanspraak op een WW-uitkering.

Deeltijdwerk

Onderzoek van het CBS heeft eveneens geleerd dat steeds meer werknemers kiezen voor een deeltijdbaan. Dit in weerwil van veel economen die beweren dat de productiviteit in Nederland veel te laag is.

In 1987 had ruwweg een derde deel van de vrouwen een baan van 20 tot 34 uren per week. In 2003 had bijna de helft van de vrouwen een dergelijke werkweek. Ook bij de mannen is de toename van de deeltijdbanen te zien. ■

